

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Quid dicendum de beneficiis Ecclesiasticis. §. 2

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

regularis, sed ob dispositionem, & collationem beneficij, sic, aliis relatis, docet Lessius lib. 2. de iustit. cap. 41. dub. 12. n. 98. Sanch. lib. 7. in decal. cap. 29. n. 66.

15 Verum est dispensatio Episcopi necessaria non sit, est tamen necessaria ad hanc electionem Prælati proprii licentia, constat ex c. religiosus, in princ. de electione, in 6. ibi si religiosus electioni de se ad prælationem aliquam extra suum monasterium, vel suam Ecclesiam celebrata sui superioris, qui dare ipsam voluntatem petita, & obtenta licentia, præsumptis consentire, & consensu sic præscriptus non teneat, & in paucis præsumptionibus illius electione eadem ipso facto irrita evanescerit omnino. Et subdit rationem textus, quia religiosi arbitrium non ex sua (cum vellet, vel nolle non habeat,) sed ex illius quem vice Dei (supra caput suum posuit, & cuius imperio se subiecit, voluntate dependeat. Hanc autem licentiam solus superior absque consentu, imò renouente conuenit dare potest, vt expressè habetur in supradict. textu ibi decernimus vt iidem superiores (iisdem irrequisitis consentibus) electis huiusmodi consentiant, & transuadi liberam dare valeant facultatem: & huius specialis concessionis subdit rationem textus, vt celerius, & facilius Ecclesia prouideatur.

16 Circa hanc licentiam primo dubitatur: an ad solam prælationem requisita sit, an veto ad quodcumque beneficium parochiale? Et ratio dubij est, quia textus solum meminit prælationis, sub quo verbo sola dignitas iurisdictionem habens comprehenditur. Sed dicendum est ad quodlibet beneficium hanc licentiam requiritur, quia hanc licentiam non requiritur ex dispositione Pontificis, sed ex ipso religioso statu, ratione cuius religiosus liberam voluntatem non habet, sed subditam suo superiori, & ita tenet Franc. c. si religiosus in prin. notab. 1. de electione. Cardin. elem. fin. n. 11. q. 8. eodem tit. Mari. Rodriq. tom. 1. qq. regul. q. 34. art. 5. quos refert, & sequitur Sanch. lib. 7. in decal. cap. 29. n. 57. vbi aduertit optimè hanc licentiam non requiri, vt impetretur beneficium à summo Pontifice, quia Pontifici sunt omnes religiosi immediate subiecti, ipseque est ipsorum prælatorus. Ergo cum ipse beneficium concedit, iam ex voluntate superioris beneficium habetur. Secundo aduerso: obteno beneficio aliquo parochiali in titulum, iam non indigere religioſum prælati sui monasterij licentia, vt relicto illo beneficio alterum accipere; quia acceptatione prioris beneficij manifesti sui iuris, & exemptus à prælati regularis obedientia, quæ est ratio, ob quam licentia prælati expostulatur: sic relatis Imola, Ancharan. & aliis docet Sanch. lib. 7. in decal. cap. 29. n. 64.

17 Secundo dubitatur, an ad acceptationem summi Pontificis superioris licentia requiritur? Affirmant aliqui, quia Pontificatus est summa prælatura. Ergo in illius acceptatione præcipue expostulanda est prælati licentia. Neque excusari potest, ex eo quod Pontifex secum dispense, & superiorem non habeat, quia ante acceptationem non est Pontifex, sed est suo Prælati subiectus, sic tenent Gregor. Lopez leg. 25. verbo Ecclesias. tit. 7. par. 1. Man. Rod. regul. qq. tom. 1. quest. 34. artic. 5. in princ. & alij plures, quos refert Sanch. dicto cap. 29. n. 58. Cæterum dicendum existimo cum ipso Sanch. & aliis doctoribus, quos ipse refert, nullam ad hanc acceptationem licentiam superioris requiri. Quia ab ipsomet iure est iam hanc licentia concessa: si quidem in cap. licet, de electione, cauetur nullum impedimentum opponi posse aduersus electum à duabus partibus Cardinalium præter hæcsum. Ergo neque impedimentum omittitur licentia. Adde per ipsam electionem constitutum esse omnem Ecclesiam superiorum, & consequenter exemptum ab obedientia. Ergo non indiget superioris licentia ad acceptandum.

18 Tercio dubitatur, qualis debeat esse hanc licentia, an inquam sufficiat, si deur antecederet ad electionem, sub conditione si eligaris? Et dicendum est nequaquam talem licentiam valere: quia expressè sic cauetur in clem. fin. de electione, ibi: cum concessa religioso à superiore suo licentia, vt electioni, vel prouisioni, (si quam de ipso contigerit fieri) suam dare possit assensum, ambitionis vitio viam parat, nullius eam existere volumus firmitatis. Ex quibus verbis constat necessariò licentiam sublequi debere electionem, collationem, seu præsentationem, & quemlibet alium prouisionis modum, & tradit glossa ibi; Imola n. 10. & 11. Sanch. lib. 7. decal. cap. 29. n. 50. & 60. E contra veto si licentia post acceptationem succedat, acceptationem non reddit firmam; quia quod à principio nullum est, tractu temporis conualecere non potest, Sanch. num. 63.

19 Quarto dubitatur, à quo Prælati hanc licentia concedenda sit? Aliqui existimant debere concedi ab illo Prælati, in cuius manibus religiosus professionem emisit; quia solilli se religiosus propriè subiecit; aliis vero se subiecit, quatenus ab illo habent potestatem. Vnde si solus generalis potestatem habet admittendi professionem, solum ex licentia illius poterit religiosus prælaturam acceptare: sic Dominic. in cap. si religiosus, in princ. num. 7. & cap. quorundam, §. volentes, num. 5. de electione. in 6. Franciscus eodem c. quorundam, num. 2. notab. 4. Calderin. concl. 3. n. unico, de regularib. Cæterum probabilius cædo, licentiam prælati monasterij sufficere ad hanc acceptationem, nisi in aliqua religione aliter fuerit statutum, vel constitutione, vel privilegio: sic plaribus relatis, firmat Sanch. lib. 7. in

Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars. II

decal. c. 29. num. 65. Mouetur, quia hic est verus superior, cui religiosus se subiecit, tamen si subiecto ei facta fuerit, quatenus vices superioris totius ordinis habeat. Dixi, nisi liter in religione aliqua fuerit statutum, vel constitutione, vel privilegio: quod dixerim, quia Man. Rod. tom. 2. reg. q. 35. art. 2. testatur ex privilegio Alexand. III. solum generalem, vel prouincialem hanc posse licentiam ad prælaturam concedere, & nullo modo superiorem immediatum conuentus, & videtur approbati à Sanch. in supradicto loco. Item in religione societatis Iesu nullus alius potest hanc licentiam concedere nisi generalis præpositus, qui nisi compellus fuerit præcepto Pontificis, hanc licentiam non concedit, vt colligitur ex 9. parte constitution. cap. 4. §. 5. & cap. 5. §. 6. sine. Aduertit tamen, & bene, Sanch. dicto c. 29. n. 67. hoc intelligendum esse de prælati & Episcopatus honorem, & diuitias afferentibus: secus de prælati, quæ iis mundanis opibus carent, & laboribus plurimis abundant, quales sunt Episcopatus Ethiopie, Iaponæ, & similes, de quibus Gregor. 1. p. pastoralis, c. 8. explicuit ilud Pauli 1. ad Timoth. 3. qui Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat.

20 Quinto dubitatur, quid faciendum est, si prælatus nolit petitam licentiam ad acceptandum concedere? Respondeo, si iniuste nolit, compellendum esse à suo superiore. Difficultas autem est, quando censetur prælatus iniuste licentiam denegare? Sanch. lib. 7. in decal. c. 29. n. 68. Lessius lib. 2. de iustit. cap. 41. dub. 12. n. 97. Greg. Lopez leg. 25. verbo Ecclesias. tit. 7. p. 1. Man. tom. 1. qq. regul. q. 34. art. 5. initio, & alij affirmant, quoties necessitas, vel utilitas Ecclesie adest; quia stante hac utilitate Ecclesie videtur prælatus obligatus hanc licentiam concedere: si quidem eam concedere potest. Ergo iniuste denegat. Nihilominus censent, etsi utilitas Ecclesie sit sufficiens causa, vt prælatus licentiam concedere possit; iuxta textum in cap. de utilitate, 16. quest. 1. & tradunt Greg. Lop. Lessius, Sanch. Man. & alij supra. Vt tamen obligetur illam concedere, existimare non tantum utilitatem, sed etiam necessitatem Ecclesie adesse debere. Durum enim est dicere prælatum male facere denegando licentiam religioso, vt prælaturam accipere, quam videt suæ religioni esse valde utilem, tamen si Ecclesie ad quam egerit utilis fururus sit. Non enim reueretur prælatus utilitati Ecclesie secularis providere ex obligatione, & præcipue cum iactura suæ propriæ religionis. Et ita necessitatem requiri, neque utilitatem sufficere docent glossa, cap. quam sit, verbo ad ordinandum. 18. q. 2. Anchar. cap. si religiosus, num. 4. de electione, in 6. Gamba de auctor. legati à Latere lib. 8. cap. ult. n. 23.

21 Quod si inquiras, quis superior compellere possit prælatum sic denegantem talem licentiam? Respondeo quemlibet qui illius prælati superior sit. Tum quia superior illius prælati eius negligentiam supplere potest. Tum quia ad ipsum deuoluitur potestas posita negligentia in immediato superiore, iuxta textum in cap. quamquam de electione, in 6. & cap. Roman. de supplenda negligentia prælati. eodem lib. & tradit, aliis relatis, Thom. Sanch. lib. 7. in decal. cap. 29. n. 69.

§. II.

Quid dicendum sit de beneficiis electiuis.

- 1 Expendit vt textus in cap. quorundam, de electione, in 6.
- 2 Quæ ex illo inferantur, vt omnino certa.
- 3 An sint in numero eligentium excommunicati computandi.
- 4 Si religiosus mendicans Episcopus transferatur in alium Episcopatum, an debeat in concordia eligi.
- 5 Seruanda sunt hic modus concordie electionis tam pro prælaturis extra religionem, quam intra.
- 6 Probabilis est solum de prælaturis extra ordinem debere textum intelligi.
- 7 Satisfit contraria rationi.
- 8 Affirmant aliqui supradictam constitutionem extendi ad beneficium curata iurisdictione carentia.
- 9 Oppositum tenendum est.

Dubium est de beneficiis secularibus per electionem factis, qua ratione religiosi tam mendicantes, quam non mendicantes illorum capaces sint? Et tota difficultas consistit in explicatione text. in cap. quorundam, de electione in 6. ibi enim Bonif. VIII. vt religiosi ambitionis viam præcluderet, statuit, vt nulli religioso Prædicatorum, Minorum, Eremitarum Sancti Augustini, aut quorumlibet mendicantium ordinum ex electione, postulatione, seu vocatione ad aliquam extra administrationem sui ordinis prælaturam in discordia de se facta ius de cætero acquiratur, nec eorum aliqui t. li. electioni, postulationi, prouisioni, aut vocationi quomodolibet valeat consentire, etiam si magistris, aut ministri, vel prius generalium eorundem ad id accesserit licentia, vel consensus: circa religiosos quoque alios cuiuscunque conditionis, vel status existant (vult Pontifex hoc feruari) vt nec ipsi electionibus, postulationibus, prouisionibus, aut vocationibus à minori parte numeri ad prælationem quilibet de se factis (quæ hoc ipso, quod à minori parte processerint, nullum prouisum tribuant ius eisdem) summa audeant

audeant prætere consentum, etiam si super hoc assensus, vel licentia suorum interuenierit prælatorum. Et subditur effectum, & inane quicquid contra fuerit attentatum.

Ex his enim verbis constat necessarium esse mendicantibus, ut ad aliquam administrationem, vel prælatum extra proprium ordinem eligantur, nomenitur, seu aliquo modo prouideantur, concordem omnium eligentium, nominantium, seu prouidentium consentum: aliis vero religiosis necessarium esse consentum maioris partis eligentium. Peritur autem pro mendicantibus amplius, quam pro non mendicantibus, scilicet consentus omnium eligentium: quia ipsi ob professionem paupertatis, & excellentioris vitæ magis fugere debent lites, & discordias, & ambitionis viam: sic Lambertin. *de iure patronat. lib. 2. p. 1. g. 7. art. 20. n. penult. Sanch. lib. 7. in decal. c. 29. n. 44.*
 2. In huiusmodi textu sunt aliqua certa, & aliqua quæ difficultatem habent. Primum certum est, loqui textum de electione passiva religioſi, non actiua, constat ex illis verbis textus *electionis de se factis*. Et infra *electionibus de se factis*, & ex intentione Pontificis volentis præcludere religioſis ambitionis viam, quæ in electionibus passivis prælatum, non actiuis reperitur: & ita tradit glossa in *elem. quod circa de electione, verbo electionis*. Neque obstat *dictam elem.* generaliter loqui de electionibus: nam loquitur de electionibus de quibus loquutus fuerat Bonif. VIII. in *dicto c. quorum iam*, qui expressè de electionibus passivis, & non actiuis loquutus fuit.

Secundò est certum, loqui textum, non solum de electione, & postulatione, sed etiam de præfatione. Nam est expressè de præfatione non fuerit loquutus, satis sub nomine prouisionis, aut vocacionis comprehenditur, ut notauit glossa *elem. cum concessa de electione, verbo prouisioni*, & ibi Cardin. n. 11. g. 7. Imola num. 10. Et ratio prohibitionis expressa in *dicto cap. quorundam*, vitandi lites, & ambitiones; æque, imò efficacius militat in præfatione, ac in electione: & nominatione: & ita tenet, relato Franco. *eo c. quorundam, n. 4. & ibi Dominico §. circa, n. 3. Lambertin. de iure patron. lib. 2. p. 1. g. 7. art. 20. à n. 6. usque in finem, Sanch. lib. 7. in decal. cap. 19. n. 51.*

Tercio est certum, electionem factam in discordia non conualescere; tamen postea concorditer electores: quia quod à principio nullum est, tractu temporis non conualescit. Tum quia solum in electione Pontificis, licet de electione in 6. & in electione monialis, *cap. in demeritis, ibidem tit.* consensus superueniens prodest electioni in discordia factæ, & notauit, aliis relatis, Sanch. n. 52.

Quarto est certum, non loqui textum de electione regularis ad canonicatum, vel aliud beneficium simplex, cum expressè dicat ad administrationem, vel prælationem: sic Lambert. *suprà. n. 1. Sanch. n. 50.*

Quinto est certum, regularem mendicantem traslatum ad non mendicantem, si eligatur in prælatum ex dispensatione, non indigere consentu omnium electorum, sed tantum maioris partis: quia absolute non mendicans eligitur: sic Sanch. n. 53. E contra vero, si non mendicans traslatus esset ad mendicantes, & eligeretur ad prælatum, deberet eligi, ex omnium eligentium consentu.

Sexto est certum, si religioſus mendicans eligatur omnes electores debere concurrere. ita ut uno deficiente, vel contradicente nulla sit electio. Si vero regularis non mendicans eligatur, maior pars eligentium debet concurrere. Sed quia possunt eligentes eligere iure singulari, vel iure collegij, & quatenus illius sunt partes, ideò duobus modis de eorum electione dicendum est: nam si iure collegij eligunt, necessariò faciendæ est electio à maiori parte, ita ut si in collegio sint decem, debet fieri electio à sex, nec sufficit fieri à quinq; quia aliàs non dicitur electus à collegio. Neque obstat, quod in *dicto cap. quorundam*, solum dicatur, ne fiat electio à minori parte; quia tacite ibi insinuat debere fieri à maiore. Adde est à dimidia eligentium parte non annullatur ex *hoc c. quorundam*, annullatur tamen ex eo quod non sit canonica electio. At si electores non iure collegij, sed iure proprio & singulari eligunt, tunc potest contingere, ut ex decem electoribus quatuor sufficiant electionem validam facere, si in vnum consensiant, aliis sex electoribus diuisis, ites vni parti, & tres alteri; quia tunc ille qui electus est à quatuor, absolute à maiori numero actu eligentium eligitur; tamen non à maiori numero electorum: quod videtur sufficiens, ne dicamus hanc decretalem corrigere ius antiquum statuens hanc electionem sufficentem esse, & à maiori parte factam reputari, *c. quoniam, de iure patron.* Verum si illi sex electores sua vota non pronuntiant, & quis à quatuor tantum electus esset, nequaquam dici posset à maiori eligentium numero electus, sed à minori; ac proinde nulla erit eius electio: sic docet Lambertin. *suprà. art. 20. n. 8. Sanch. aliis relatis, n. 55.* His tanquam certis suppositis.

3. Circa huiusmodi textum est prima difficultas; an in numero eligentium computandi sint excommunicati, suspensi, aut aliàs inhabiles, ita ut si decem sint electores, & quatuor sint excommunicati, & mendicans eligatur à sex habitibus, dici possit eligi ab omnibus? Glossa in *suprad. cap. quorundam, verbo in discordia, & verbo numero*, negat inhabiles esse computandos

cuius placitum sustineri poterat ex iure, antiquo, sed iam facti non potest; quia contrarium est expressè decisum, in *elem. quod circa, de elect.* ubi Clem. V. ait. *Quod circa religionem electiones super discordia, & minoritate numeri, Beneficiaria constitutione cametur de discordia, & numeri minoritate, quæ in factis, non in fictione, vel iuris effectu constitunt, debere intelligi declaramus*: quasi diceret, omnes qui de facto capaces sunt eligenditatem à iure excludantur, esse in hoc casu reputandos electores: sic glossa in *dicta elem. verbo quæ in factis*, Secus vero dicendum est de iis, qui potestate eligendi carent; eo quod non sint ordinati, professi, vel in tali ætate constituti, quibus conceditur ius eligendi, quia ij de facto electores non sunt, neque vnquæ fuerunt: sic glossa *suprad. loco*; & ibi Cardin. n. 9. g. 12. Imola n. 13. & 14. Bonif. à n. 26. usque ad 30. Sanch. lib. 7. in decal. c. 29. n. 49. Qui doctores extendunt hanc doctrinam ad abentes non vocandos, vel vocatos nolentes venire, aut suffragio renunciantes: quia ij non tam iuris fictione, quam facto videtur potestate eligendi carent. Quæ de causa ij non computantur in duabus partibus Cardinalium eligentium Pontificem, ut dicit glossa *dicta elem. in fine*. Sed hæc extensio pro presenti casu difficultatem habet, cum absolute abentes, & renunciantes voto potestatem gaudeant eligendi, & consequenter si ipsi electioni non consentiant, non dicitur absolute religioſus electus ex consentu omnium electorum: sed cum addito, omnium electorum, qui ex iuris fictione capaces sunt eligendi. Aduerto tamen cum glossa in *suprad. elem.* electores inhabiles religioſi electioni non consentientes impedire posse eius electionem, ac non posse alterius electionem promouere; quia ad hunc effectum inhabiles reputantur. Vnde si religioſus non mendicans ab illis quatuor excommunicatis eligeretur, & insuper à tribus habitibus, eius electio sustinenda non esset; quia esto esset à maiore parte eligentium facta, quoad firmitatem, & validitatem electionis, à minori eligentium numero censenda esset fieri.

4. Secunda difficultas est, an religioſus mendicans traslatus in episcopum; si ei conferatur aliquis alius episcopatus, debeat in concordia eligi, & non mendicans à maiore parte eligentium, sicuti in prima electione factum est. Et ratio dubitanti est, quia traslatus in Episcopatum exemptus est ab oneribus, & obligationibus religionis, & alium statum superiorem induit. Ergo non est adstringendus supradicta obligatione religioſorum propria. Adde textum in *cap. quorundam* loqui cum religioſis, qui indigent licentia, & consensu suorum ordinum prælatorum ad acceptandam prælatum; ut constat ex illis verbis, *etiam si magistri, aut ministri, vel priores generalium eorumdem ad id acceperint licentia, vel consensus*, & paulo inferius: *etiam si super hoc assensus, vel licentia suorum interuenierit prælatorum*, sed religioſus Episcopus factus nulla indiget regularis prælati licentia ad acceptandum nouum Episcopatum: quia ei non subditur, sed omnino ab eius obedientia exemptus est. Ergo.

Deinde loquitur textus de religioſis, qui adualiter subduntur religionis prælati, ut colligitur ex illis verbis *secum prælatum*, sed religioſi Episcopi non est suus prælatum, prælatum regularis. Ergo. Hæc rationes videntur hanc partem probabilem reddere, præcipue cum decretum sit odiosum, & restrictum summe electionis à iure communi statuta, sed quia contrarium communiter à doctoribus defenditur, sic in praxi tenendum, & consulendum est. Quapropter dicemus eodem modo secundam electionem faciendam esse, sicut primam: quia esto ab oneribus, & obligationibus cõuentualibus religionis exemptus sit monachus Episcopus, non tamen exemptus est ab obligationibus religionis substantialibus: quia verè religioſus est. Sed cuiuslibet religioſo hoc onus imponitur, ut indicant illa verba, *nulli religioſo, & illa, religioſus quoque alios cuiuscumque conditionis, vel status existans*, quasi diceret; tamen si status, & conditio viuendi mutata sit, si religioſus perseuerat, hunc modum in sua electione seruare tenetur, & ita docet Glossa in *suprad. cap. quorundam, verbo mendicantium, & verbo prælatorum*, & aliis relatis Sanch. lib. 7. cap. 29. n. 48.

5. Tertia difficultas est, an hic modus concordie electionis seruandus sit tam pro prælatibus extra religionem, quam intram. Et de religioſis mendicantibus certum est, intelligi solum de prælatibus extra propriam religionem; quia expressè id habetur in *dicto c. quorundam*; ubi ad aliquam extra administrationem sui ordinis prælatum, &c. Quare solum est dubium de religioſis non mendicantibus; & ratio dubij est, quia loquens de religioſis mendicantibus expressit prælatum extra ordinem: ac loquens de non mendicantibus id non expressit, imò potius vltus fuit generali verbo comprehendente prælationes tam ordinis, quam extra: inquit enim, *ad prælationes quaslibet de se factis*. Item in religioſis non mendicantibus est specialior ratio, quare prælatum proprii ordinis comprehendatur: quia auctoritatem, honorem humanum, & diuitias specialiter afferunt; & forte ea de causa in iure electione non fuit expostulatus concursus eligentium consentus, sed solum ne minor pars numeri desit, cum tamen in electione mendicantium fuerit expostulatus consensus eligentium consentus. Dicendum ergo est in iis religioſis tam prælatum extra ordinem, quam intra comprehendendi: & ita docet Glossa in *supradicto cap. verbo quaslibet*: & ibi Ioann. Audi.

Andr. ad finem. Anchar. n. 4. Francus n. 4. Dominici ibi §. circa n. 2. sine. Anton. Cucus lib. 4. instit. moral. t. 1. m. 264. Man. Rodriq. r. 2. q. regul. g. 5. art. 2. quos refert & sequitur Sanch. lib. 7. in decal. cap. 29. n. 49.

6 Nihilominus probabiliter credendum solum de prælaturis extra ordinem esse supradictum textum intelligendum. Moverit primò, quia finis huius constitutionis, ut constat ex ipsius proemio, est, ne religiosi suæ professionis immemores præcedant honores, divitias, & delicias, quæ per religionis ingressum foreverunt, ambiendo prælationes extra proprium ordinem, qui finis omnino cessat in prælaturis proprii ordinis, si quidem per illarum ambitionem non sunt suæ professionis immemores, neque retro respiciunt ad ea, quæ iam reliquerunt. Secundo diffinitio dubia alicuius legis ex proemio ipsius colligenda est ut iure diximus *disput. 5. de legib. vbi de legis interpretatione*. Sed proemium huius constitutionis est solum de assensu ad prælaturas extra proprium ordinem, ut constat. Ergo cum inferius dicit ad prælationes qualibet, de prælationibus quibuslibet extra ordinem loqui intelligendum est: sine fundamento enim extenderetur diffinitio ad prælaturas proprii ordinis ultra finem in constitutione intentum, & ultra generalem regulam iuris, quod in dubiis, & in materia pœnalis benignior pars sequenda est. Tertiò, textus loquitur de prælaturis exigentibus licentiam proprii superioris ad acceptandum, ut constat ex illis verbis: *viam si super hoc assensus, vel licentia suorum interuenierit prælatorum*. Sed ad prælaturas proprii ordinis raro, vel nunquam hic consensus, & licentia expostulatur, & quando de facto expostulatur, potius est per modum approbationis, quam licentia ad acceptandum requisita.

7 Neque obstat ratio dubij. Nam esto loquens textus de non mendicantibus, non expresse prælaturas extra ordinem, id fuit, quia satis in prima parte expresse, & ex illa prima parte secunda limitanda est: neque enim alienum est in constitutionibus ea vna parte clara aliam dubiam interpretari. Ad confirmationem dico adesse in non mendicantibus aliquam specialem rationem, ob quam posset Pontifex constitutionem extendere non solum ad prælaturas extra ordinem, sed etiam ad prælaturas proprii ordinis: negamus de facto extendisse, quia non est firmum fundamentum ad id afferendum.

8 Quarta difficultas est; an ad electiones beneficiorum curatorum iurisdictione earentium extendatur hæc constitutio, & modus electionis in ea præscriptus? Affirmant Lambertin. *de iure patron. lib. 2. part. 1. quest. 7. art. 20. num. 2.* & supponit Dominicus *eo cap. quorundam, §. circa num. 3.* & ibi Francus n. 4. Ancharan. num. 3. Moveri possunt, primò, quia disposita in prælaturis, censeri debent disposita in beneficiis curatis. Tum quia dispositum in maiori, censeri debet in minori dispositum. Tum quia curatum beneficium quædam prælatura est.

9 Cæterum, omnino tenendum est contrarium cum Thom. Sanch. lib. 7. in decal. cap. 29. num. 56. Quia parochiale beneficium non est propriè, & in rigore prælatura: hæc enim in vtroque foro iurisdictionem requirit, qualem parochiale beneficium non habet. Neque parochi dicuntur prælati, si quidem in *elem. dudum, verbo ab olim, de sepultur.* fit distinctio inter prælatum, & parochum. At in *d. cap. quorundam*, solum de prælaturis est facta mentio. Ergo non est extendenda decisio ad beneficia parochialia: si quidem est constitutio pœnalis, & exorbitans à iure antiquo, & finis constitutionis, qui fuit viam ambitionis religiosi præcludere, non æque in parochiali beneficio, ac in prælaturis locum habet. Neque obstat parochum aliquando iurisdictionem habere excommunicandi, ut constat ex *cap. cum ad Ecclesiarum num. 1. de officio ordinar. c. cap. Tua de Clerico agrorante*; quia ibi Clericus non excommunicabatur ex vi munitis, sed ex privilegio, aut præscriptione, ut dicit Abbas *dicto cap. cum ad Ecclesiarum num. 2.* Ratio in contrarium non videtur: negamus enim dispositum in maiori, censeri debere in minori dispositum; quia ratio disponendi procedit in maiori, non in minori; aliàs ad beneficia simplicia extendenda esset supradicta constitutio, quod non est dicendum. Minus videtur vocari aliquando curatum beneficium prælaturam; quia improprie, & lato modo vocatur; ac proinde pœnalis, & exorbitans constitutio non est ad illud extendenda.

§. III.

An Equitibus militariibus, & nouitiis conferri possint beneficia secularia, vel regularia.

- 1 Beneficia regularia proprii ordinis Equitibus militariibus concedi possunt. Et proponitur dubitandi ratio, non posse beneficia secularia illis conferri.
- 2 Satis probabile est beneficia secularia illis conferri posse.
- 3 Proponitur dubitandi ratio pro nouitiis.
- 4 Nouitiis concedi non potest beneficium regulare, quod administrationem habeat.
- 5 Beneficia secularia nouitiis conferri possunt valide, tametsi non deceat.

6 Vacans beneficium, ad quod nouitiis habet ius, alteri conferri non potest.

1 ET quidem beneficia regularia proprii ordinis conferri posse Equitibus militariibus, sicuti aliis religiosis, est certum ex praxi; quia in hac parte & religiosi reputantur, & privilegiis religiosorum gaudent, quod maxime locum habet in militibus sancti Ioannis, qui tria substantialia vota emittunt. Et hinc oritur ratio dubitandi, si enim beneficiorum regularium capaces sunt, tanquam regulares habentur. Ergo inhabiles erunt ad beneficia secularia; quia beneficia secularia non regularibus, sed secularibus sunt concedenda: sic Nauar. lib. 3. *consil. tit. de regular. consil. 10. num. 9. ad 2. in 2. edit. Mandol. de signatura gratia. tit. dispensatio monachorum pro obtinendis beneficiis in sine*. Man. Rodriq. *qq. regul. tom. 1. quest. 34. art. 5.* Gonzalez ad reg. 8. *Cancell. gloss. 8. num. 42.* Lambertin. *de iure patron. 2. part. lib. 1. quest. 7. artic. 4. c. 5.* Garcia de benefice. 1. part. *capit. quarto. num. 22.* Ob horum doctorum auctoritatem supra dicta ratione dubitandi firmatam mihi hæc sententia probatur.

2 Nihilominus censo satis probabile his militibus beneficia secularia conferri posse: sic relato *Gambara lib. 6. de officio, c. potest. legati. num. 269.* & Azor. r. 1. *instit. moral. lib. 13. cap. 3. quest. 1. ad finem*, docet Sanch. lib. 7. in decal. cap. 29. num. 103. & de militibus sancti Iacobi de Sparha est decisum à sacra congregatione, & pluribus doctoribus confirmatum refert Garcia de benefice. 1. part. *cap. 4. num. 24.* & tenet Barbosa 3. p. *de potest. Episcop. alleg. 57. num. 174.* Ratio esse potest, quia huiusmodi milites in communi modo viuendi statum secularem habent, & seculares reputantur. Neque obstat beneficiorum regularium capaces esse; quia id est fauore religionis.

3 De nouitiis maior est dubitatio, an regularia, vel secularia beneficia illis concedi possint? Et ratio difficultatis est; tum quia nouitiis capax non est beneficij regularis *cap. nullus. de electione in 6. clement. 1. de supplend. negligenti. prælatus c. clement. 1. §. sanè 2. de statu monachorum*. Ergo dicendum est esse capacem beneficij secularis. Econtra vero nouitiis est in statu probationis, & privilegia religionis illi conceduntur. Ergo poterit illi beneficium regulare concedi: seculare autem non videtur concedendum; quia iam habuit, & professione vitæ à seculo recessit, & occasionem inde accipere redeundi ad seculum.

4 In hac re dicendum est primò nouitio concedi non posse beneficium regulare, quod administrationem habet ex *suprad. c. Nullus, c. ex suprad. clement. & tradunt communiter omnes*, ut testatur Gonzalez ad reg. 8. *Cancellar. gloss. 8. num. 78.* Barbosa in *remission. consil. Trident. sess. 14. cap. 10. de reformat.* vbi testatur à sacra congregatione esse decisum. Ratio congruentia est; quia non debet in magistrum assumi, qui formam discipuli vix assumpsit, neque aliis præfici, qui subesse non nouit, ut dicitur *cap. cum in magistrum. de electione*. Alia autem regularia beneficia, tametsi iure antiquo nouitio conferri non possint ex *supradict. cap. cum de beneficio. de præbendis. in 6.* At ex dispensatione Trident. *sess. 14. capit. decima de reform.* ipsi, aliisque secularibus conferri possunt, dum modo habitum illius religionis, in qua est beneficium suscipiant, & se obligent ad professionem emittendam. Quod intelligendum est, dum beneficio potiri volunt. Suar. *tom. 3. de relig. libro quinto, capit. vlt. num. 14.*

5 Dico secundo. Beneficia secularia nouitio conferri possunt validè, tametsi non deceat: sic Probus ad Monach. *cap. beneficium. de Regularib. in 6. n. vltim.* Francus alios referens *ibi num. 1.* Tiraquel. *de retract. lignag. gloss. 8. §. 1. n. 37.* Azor. r. 1. *instit. moral. lib. 12. c. 3. quest. 1.* Sanch. lib. 7. in decal. c. 2. n. 22. Garc. de benefice. 7. p. *cap. 10. n. 5. c. 6.* Priorem pattem, scilicet collationem beneficij secularis factam nouitio valere, sic probò. Quia nouitiis capax est retinendi beneficium seculare, dum professionem non emittit. Ergo etiam capax est illud recipiendi. Item nullo textu cauetur incapacem esse. Ergo non est afferendum. Secunda pars, scilicet non conuenire illi beneficium conferri, constat ob rationem dubitandi, ne ipsi detur ansa ad seculum reuertendi.

Quod autem Tiraquel. & Francus dicunt nouitium acceptantem beneficium seculare religioni renuciare, non habet fundamentum: stare enim optime potest, acceptare beneficium eo animo, ut si religio non placeat, illud possit retinere; si minus professione facta, vacet; sicuti contingit, cum tempore nouitatus beneficia antea possessa retinet, sic Garcia, & Sanch. *supra*.

6 Ex quo manifestè fit, si aliquod beneficium vacet, ad quod nouitiis vocatus est vel specialiter, vel in genere; quia vocatus est coniunctior sanguine, nequaquam posse alteri conferri, sed vel conferendum esse nouitio (ut verè conferri potest) vel suspendenda eius collatio, quouique ipse professionem emittat quia nequit primari iure ad rem, quod in beneficium habet: sic Sanch. lib. 7. in decal. cap. 4. n. 23. *inactio num. 5.*